

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 66 (3228) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Rommel vette át a tunéziai német-olasz páncélos erők főparancsnokságát

Két különböző arcvonalszakaszon indult meg az angol-amerikai támadás. A német légi erő hatásosan támogatja a földi harcokat

Berlin. (Bud. Tud.): A tunéziai helyzettel kapcsolatban a német fővárosban a következőket állapítják meg: Berlinben nem kételkednek abban, hogy angol és amerikai erők támadása Dél- és Középtunéziában, a tengelyhatalmak tunéziai hídfője ellen irányuló nagy angol-szász offenzíva kezdetét jelenti. A tengelyhatalmak csapatainak mindenesetre 4 és fél hónap idejük volt arra, hogy északafrikai támaszpontjait berendezzék. A német-olasz páncélos hadsereg főparancsnokságát Rommel vezértábornagy vette át. Ez a páncélos hadsereg az ellenség zavaróbehatása nélkül Líbiából Tunéziába vonult tengely páncélos erőkkel és a Tunéziában álló erőkkel tevődik össze. A tunéziai helyzettel kapcsolatban Berlinben még bizonyos tartózkodást tanúsítanak, úgyhogy még nem lehet megállapítani, hogy Berlinben mi lehet itéltek meg a súlyosnak jellemzett elhárító harcok kimenetelét. A brit-amerikai támadás két különböző arcvonalszakaszon indult meg. A brit 8-ik hadsereg Déltunéziában két arcvonalszakaszon kezdte meg támadását és pedig frontális támadást indított a tulajdon-

képpen Mareth-vonal ellen és a Ksour-Rhilane szakaszon a Mareth-vonal hátában, az északra levő német-olasz záróállások ellen támad. Az utóbbi támadás célja nyilván az, hogy a Mareth vonalat megkerülje és a Sós-mocsarak déli szegélyéhez előrenyomuljon. Középtunéziában a német felderítés szerint főként az amerikai 5-ik hadsereg támad. Ezeket az amerikai csapatokat brit és de gaulleista csapatok is támogatják. A jelek arra mutatnak, hogy az amerikaiak célja Gafsa vidékéről Maknassyn át Szfax irányában, valamint El Guettaron át a Gabesi öböl irányában a tengerpartot elérni. Ezek szerint tehát a brit és amerikai hadseregek támadása két különböző arcvonalszakasza tagozódik. Ezek között jelenleg semmiféle területi kapcsolat nem áll fenn. Észak-tunéziában még csak csekély harci tevékenység uralkodik. A kezdeményezés itt a tengelycsapatok kezében van, bár ezek a harcok helyi jelentőségűek. Az északi arcvonalszakaszon a helyzet alakulása kétségtelenül elsősorban a Dél- és Középtunéziában folyó brit-amerikai támadás kimenetelétől függ.

Német harci gépek hatásos beavatkozása a déltunéziai harcokba

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, nehéz német harci repülőgépek március 22-ére virradó éjszakán több hullámban súlyos támadásokat intéztek ellenséges ütegek, gépesített erőcsoportok és összegyülekezett páncélosok ellen a déltunéziai arcvonalon. Sok páncélost és megterhelt tehergépkocsit szétromboltak. Az Atlasz hegység déli kijáróinál ellenséges sáttortáborokat dorítottak lángba. Bombatalálatok sok ellenséges üteget elhagytattak.

A Pest írja: Zürichbe érkezett jelentés szerint Montgomery főkeciója nem a Mareth-vonal déli részén folyik, hanem a tengerparthoz közelebb északi szakaszon. Vasárnap reggel indult meg az angol páncélos és gyalogcsapatok támadása, de meglepően keskeny szakaszon, mindössze 8 kilométer szélességben. A legerősebb brit oszlopok a Medeninéből Mareth városába vezető műút jobboldalán, tehát a tengerparthoz közelebbi szakaszon támadtak. A tengely védelmét teljesen felkészülten érte a támadás. Arra számítanak, hogy a harcok

csak egy-két nap múlva kezdenek igazán kibontakozni. A Mareth-vonal elleni támadással egyidejűen a középső szakaszon is megelénkültek a harcok. Tunisz északi részében Arnim tábornok német és olasz csapatai folytatják támadásaikat Tabarca és Beja irányában és az angol csapatok ellenállását leküzdve, hétfőn elfoglaltak egy községet a Djebel Ebonkir hegység hegyláncától 3 kilométernyire délre.

Nehéz német bombázók támadása egy angol kikötő-város ellen

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az ellenség keddre virradó éjszaka nem végzett berepüléseket a német birodalom területe fölött. Nehéz német bombázó repülőgépek azonban támadást intéztek Anglia keleti partjának egy kikötővárosa ellen. A vállalkozásból 3 gépünk nem tért vissza. A támadás eredményéről közelebbi részletek még nincsenek.

Genf. (MTI.) A NTL. jelenti: A szövetségesek részéről 8 teherhajóuk az

Atlanti óceán nyugati részén történt elcsúszást jelentették. Két hónap óta ez a legnagyobb veszteségjelentés a szövetségesek részéről ezeken a vizeken.

Helsinki. (MTI.) A vasárnapra virradó éjjel légi erők voltak Helsinkiben. A szovjet repülők csak kisebb káro-

kat okoztak. A légnyomás a magyar követség ablakait is betörte.

Huszonnégy éves a fasiszta mozgalom

Róma. (MTI.): Olaszország ma ünnepli a fasiszta mozgalom megalakulásának 24-ik évfordulóját. A középületeket országsszerte zászlókkal díszítették. Rómában korán reggel a mozgalom résztvevőiből álló menet vonult fel a Palazzo Venezia felé és zászlót tűzött a történelmi nevezetességű erkélyre. A Capitoliumon díszőrség áll a mozgalom halottainak emlékművénél. Délután az egyik római színházban nagyszabású ünnepség lesz, amelyen a szónokok a történelmi nap jelentőségét méltatják.

A bolgár-magyar testvériség ünneplése Budapesten

A MTI jelenti: Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a vasárnap megnyitott bolgár képzőművészeti kiállítás alkalmából Budapesten érkezett bolgár vendégek tiszteletére ebédet adott. A miniszter pohárköszöntőjében hangoztatta, hogy a bolgár és magyar nemzetet vérségi kötelék, százados történelmi kapcsolatok és kölcsönös, mélyen érzeti rokonszenv fűzi egymáshoz. Örömmel állapítja meg, hogy a bolgár nemzeti művészet olyan nemzeti lelket mutat fel, amely gondolat és érzelmj világában lelki rokonságot mutat a miénkkel. Kifejezte azt a reményét, hogy a szépen fejlődő magyar-bolgár kulturális kapcsolatoknak ezt az eseményt még számos más esemény fogja követni és az eddig tart

történelmi ut a jövőben hasonlóképpen közösen kifejtett együttműködéssel fog kibővülni.

A miniszter beszédére Pop-Vasilev Stepan bolgár miniszteri osztályfőnök válaszolt. Megelégedéssel állapította meg, hogy a magyar-bolgár kulturális egyezmény már ilyen gyorsan kitűnő eredményeket hozott. Magyarország és Bulgária kölcsönös megismerésének célja és a két baráti nemzet közötti kapcsolatainak kimélyítése az alap a kulturális kapcsolatok szolgálatában. Szilárdan hiszik, hogy ezek a kapcsolatok még erősebbek és élénkebbek lesznek a jövőben. Hagyományok és történelmi kapcsolatok nagy jelentőségűek a két baráti nép kölcsönös megismerése szempontjából.

Ülést tartott a Városok Országos Szövetségének elnöksége

Dr Soós István polgármester is felszólalt az ülésen

A MOT jelenti: A Városok Országos Szövetségének elnökség ülést tartott. — Lukács Ödön, a szövetség ügyvezető elnöke bejelentette, hogy az anyakönyvi kivonatok kiállításáért a városokban szedhető díjak felerészből tisztívvelői jótévéti célokra országos segélyalap létesítését, amelynek kezelését a szövetség vállalta. A segélyalap a városi tisztívvelők gyermekeinek nevelését lényegesen meg fogja könnyíteni.

A közellátási kérdéseket tárgyalva Szendy Károly polgármester, a szövetség elnöke hangoztatta, hogy a szövetség elvben helyesli a közellátási miniszteri álláspontját, amely szerint az szükségletek biztosítása céljából az eddigi elszámolási rendszerről a kivétési rendszerre térnek át és ezt a kataszteri tisztja jövedelemre alapítják. Szükségnek látja a szövetség a fogyasztók

kataszterének felfektetését is. Meggondolandónak tartja, hogy nem volna-e szükséges az új beszolgáltatási rendszerrel kapcsolatban a létminimumok megállapítása?

Az elnök közléséhez dr Soós István nagyvárad, Kaposváry György kaposvári, Sárkány Gyula ceglédi és Schmidt Imre szászrégeni polgármesterek szólottak hozzá.

Elhatározták azután, hogy a szövetség felterjesztésben kéri az eláttalanok országos kataszterének megállapítását, a készletek igazságos szétosztása érdekében. A szövetség álláspontja szerint azokból a cikkek közül, amelyekből csak korlátozott készletek állanak rendelkezésre, az egész ország területére kiterjedő jegyrendszerrel kell biztosítani az igazságos elosztást a köznyugalom megőrzése érdekében.

Szociális világnézet előadást rendez csütörtökön a Szent Norbert harmadik rendje

Nagyvárad. Saját tud. Szent Norbert harmadik rendje március 25-én délután fél 5 órakor a premontrai főgimnázium dísztermében szociális világnézet előadást rendez.

Az előadás műsora a következő:

Halmos: 97. Zsoltár: Minden földet Isten dicséretéért; éneklé az Orsolya zárda leánygimnáziumának és liceumának vegyeskara. Megnyitó, mondja Szilágyi M. Dózsa, premontrai perjel. Sík: A hajnal szerelme, Ibolyák, szavallja Hez. Márta, egyházközségi nővér. Nagyvárad szociális intézményei, előadja dr. Dalló Gyula, tanácsnok. Szabó: Nyitnikék, szavallja Hez. Márta, egyházközségi nővér. A jövő szociális feladata, előadja Stholtz Klára, egyházközségi nővér. Halmos: Hiszek a Szent Szívben, előadja az Orsolya énekkar. Utána nővérek felvétele a harmadik rendbe és ünnepélyes istentisztelet a premontrai templomban. Az előadást azokéunk szerint, peronyi pontosság-gal kezdjük. Kérjük a rend érdekében a kellő időben való megjelenést.

A Római Katolikus Nőszövetség ünnepsége a sebesült katonák javára

A Római Katolikus Nőszövetség Bihar Kerületi Központjához csatlakozott nagyvárad összes katolikus női egyesületek március 28-án, vasárnap délután pontosan fél 12 órakor rendezik meg a „Katolikus Nők Napját”-nak keretében, a Katolikus Kör mozhelyiségében jótékony célú ünnepüket, melynek tiszta bevételét a sebesült katonák javára fordítják. Az ünnepség szereplői között van nemes Czikáné Lovich Ilona iróné Székelyhegyvárról, valamint Török Erzsébet előadóművész, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja. Legyek az Őrszem könyvkereskedésben (Szilágyi Dezső utca 1.) kaphatók.

Ugyanaznap reggel 9 órakor a katolikus női egyesületek tagjai ünnepi éremtisztelettel vesznek részt a Szent László plébániatemplomban a közös szentáldozásukat a világbékéért ajánlják fel. A szentmise szónoka: P. Kardas József S. J.

Cukrázsküldöttséget vezet dr. Patzkó Elemér képviselő a közellátási minisztériumba

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad cukrázsiiparosok között állandó egyenetlenség uralkodik a számukra kiutalt ipari cukor elosztása és a rendelkezésükre bocsátott cukor mennyisége miatt. A cukrázások több alkalommal fordultak már panaszukkal a polgármesterhez, de ezen az uton nem lehetett kérésükben kielégítő megoldást találni. A cukrázások Patzkó Elemér képviselőt kérték meg közbenjárására, aki tárgyalta is már ebben az ügyben Kádai Államtitkárral, de mégsem történt meg a sérelem orvoslása. Patzkó képviselő ezért pénteken cukrázsküldöttséget vezet a közellátási minisztériumba és ez alkalommal emlékiratot nyújt át, amelyben többek között azt adja elő, hogy a cukrázások a cukorkészítőkkel szemben hátrányos helyzetben vannak a számukra kiutalt cukor mennyisége tekintetében.

Felhívás a labdarúgó mérkőzéseket látogató közönséghez

Kaptuk az alábbi levelet közlés végett:

Az utóbbi időben sajnálattal tapasztaltuk azt, hogy a labdarúgó mérkőzéseket látogató közönség egyes fejelemzetlen tagjai, az izgalmas mérkőzések felhevült hangulatában sportszerűtlenül viselkedtek és olyan hangos és durva kijelentésekre ragadtatták magukat, amelyek elsősorban a játékvezetőre és a résztvevő játékosokra voltak sértők.

Amennyire méltányolni tudjuk nézőközönségünknek a csapat küzdőképességét buzdító lelkesedését, ami a sportszerűség keretei között mozog, épp annyira el kell ítélnünk ezen csékélyezésemű és elvakult fanatikus néző durva és sértő közbekiáltásait, mert ezeknek viselkedését felmerült konkrét panaszok folytán a Magyar Labdarúgó Szövetség vezetősége is kifogás tárgyává tette.

Szeretettel és tisztelettel kérjük a labdarúgó mérkőzések közönségét, hogy a jövőben ne tőrjék meg maguk között az ilyen rendbontó elemeket, mert ez nem illik Nagyvárad komoly és sportszerű nézőközönségéhez.

Tekintettel arra, hogy ha a multban tapasztalt állapot továbbra is megmaradna, ez könnyen maga után vonhatná azt, hogy a Nemzeti Bajnoki mérkőzéseket a közönség kizárásával, zárt kapuk mögött kellene lejátszani. Ez pedig a Nagyvárad Atlétikai Club romlását vonná maga után. Ezt elkerülendő, a Nagyvárad Atlétikai Club vezetősége a jövőben az ilyen magukról megfélekedett nézőkkel szemben a legszigorúbb rendszabályokat fogja alkalmazni. Így a jövőben minden rendbontót vagy sértő szavakat használó nézőt ki fogunk vezetetni a pályáról és az arra illetékes szervekkel altítjuk a labdarúgó mérkőzések látogatóitól.

Hisszük és reméljük, hogy Nagyvárad lelkes és sportszerű közönsége megérti felhívásunkat és segítségünkre lesz abban, hogy a Nagyváradon lejátszásra kerülő Nemzeti Bajnoki mérkőzések színvonalát Nagyvárad városához méltó mértékre emelhetjük. Hazafigyelemmel: Ajtay G. Gyula s. k., a Nagyvárad Atlétikai Club miniszteri biztosa.

Szabadlára helyezték a Stern-féle betörés Budapesten elfogott gyanusítottjait

Alibit igazoltak és azonnal visszautaztak Budapestre

Nagyvárad. Saját tud. Az övegy Stern Józsefnél március 11-én alkövetett nagy port felvert 170 ezer pengő betörés gyanúsítottjait, — akikre egy budapesti táncosnő hívta fel a rendőrség figyelmét — hétfőn reggel két dektív — mint jelentettük — átkísérte Nagyváradra. A nagyvárad rendőrség tovább folytatta a vizsgálatot és a gyanúsítottakat, akik állandóan tagadták, szembesítették övegy Stern Józsefnél. A károsult az egyik sötét arcbőrű fiatalemberben határozottan felismerni vélte a bűncselekmény alkövetőjét, az őrizetbe vett fiatal emberek azonban továbbra is tagadták s azt hangoztatták, hogy a kritikus időben március 11-én 7 és 9 óra között két nagyvárad fiatal leánnyal a moziban voltak.

A nagyszabású bűnyűgyben kedd reggelre érdekes fordulat következett be. A rendőrségen ugyanis megjelent két urilány s kijelentették, hogy ők azok, akik a két gyanúsított fiatalemberrel moziban voltak a kérdéses időpontban. A rendőrség ezután az „alibit” beigazoltnak vette s mindkét férfit szabadlára helyezte azonnal. A két fiatalember, akik saját állításuk szerint az egyik nagyobb budapesti vaskereskedő cég ügynökei, kedden reggel már vissza is utaztak a fővárosba. Az igazi tettesek kézrekerítése érdekében a rendőrség természetesen tovább folytatja a nyomozást s minden remény meg van arra, hogy rövidesen az igazi tetteseket is sikerül majd kézrekeríteni.

50 százalékos utazási kedvezmény a tenyészállatvásárlások előmozdítására

Megjelent a mezőgazdasági kiállításra bejelentett tenyészállatok katalógusa

Az ez évi mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár elmaradása folytán szükségessé vált, hogy a tenyészállatokat vásárolni szándékozók a kiállításra bejelentett állatok megtekintése és megvásárlása céljából különböző tenyészeteiket felkeressenek. A kereskedelemügyi miniszter az OMGE kérésére a tenyészállatvásárlók részére utazási kedvezményt biztosított a magyar királyi államvasutakon és a kezelésében levő helyiérdekű vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt megadták a többi hazai vasutak és a hajózási vállalatok is. A kedvezmény igénybevételére jogosító vas-

utai igazolványok a kiállítás rendezőbizottságánál, a vármegyei gazdasági egyesületeknél, az állattenyésztő szövetségeknél és a vármegyei állattenyésztő egyesületeknél szerezhetők be, darabonként 1.80 pengőért, amely összeget az igazolvány igénylése alkalmából postai bélyegeken vagy postautalványon legcélszerűbb beküldeni.

Az igazolvány egyszeri kedvezményes utazásra jogosít az induló vasutállomástól a kívánt és az igazolványba beírt rendeltetési állomásra (Budapest kivételével) és vissza. Az utazást megszakitani nem lehet, Budapestén át történő uta-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Lidércfény.

BELVÁROSI: Négy testőr.

KORONA: Az utolsó Werezkey.

GASINO: Szűts Mera házassága.

zések is az utas a csatlakozó legközelebbi vonattal tartozik az utazást folytatni. Az igazolvány igénylése alkalmából be kell jelenteni az induló és a rendeltetési állomást avégből, hogy ezek az igazolványba beírhatók legyenek. Az igazolványok március 25-től április hó 20-ig bezárólag használhatók, úgy azonban, hogy az induló állomás bélyegzőjének keltétől számított 7 napig érvényesek. Az utazást április 20-án éjfélig okvetlenül be kell fejezni. Aki több tenyészetet megtekintése céljából több helyre kíván utazni, ennek megfelelően több igazolványt igényeljen, a tervezett utirányok bejelentésével. Az igazolványok korlátolt számúra való tekintettel ajánlatos hogy a tenyészállatokat vásárolni szándékozók a vasuti igazolvány iránti igényüket az útvonalak megjelölése mellett sürgősen jelentsék be a rendezőbizottságnál (Budapest, IX. Köztelek utca 8. sz.) illetve a vármegyei gazdasági egyesületnél, vagy az említett állattenyésztő szervezeteknél.

Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár elmaradása folytán a bejelentett tenyészállatok értékesítése érdekében szervezett rendszernek lényeges kelléke a bejelentett összes tenyészállatokra vonatkozó adatokat tartalmazó katalógus, amely a rendezőbizottság kiadásában most jelent meg. A katalógus megszerzése nemcsak a most tenyészállatot vásárolni szándékozók számára szükséges, hanem megszerzése ajánlatos mindazok számára is, akik tájékozódást akarnak szerezni a legkiválóbb hazai tenyészetekről, ugyanis mint a legjobb tenyészállatbeszerzési forrásokról. A katalógus ára 3 pengő, illetve bérmentes küldéssel 3.30 pengő. Megrendelhető az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottságánál (Budapest, IX. Köztelek utca 8.), vagy a bizományi áruháza felkért és minden vármegyei székhelyen lévő gazdasági és állattenyésztő egyesületeknél. A rendezőbizottság egyidejűleg megküldte a katalógust az abban szereplő összes nagytenyészőnek, a köztenyésztés számára történő vásárlásokat lebonyolító vármegyei gazdasági felügyelőségnek és a vármegyei állattenyésztő egyesületeknek is.

Még a tavasszal megindul a városi bérház építése

Nagyvárad. Saját tud. Majorósy Gyula miniszteri tanácsos, az ipar és kereskedelemügyi minisztérium városrendezési osztályának vezetője csütörtökön részt vesz Nagyváradon a tervezett városi bérház munkálatainak előkészítésére kiküldött bizottsága tanácskozásain. Tudvalevőleg a városi bérház építése anyagihiány miatt halasztást szenvedett; most azonban remény van rá, hogy az iparügyi minisztérium közbejöttével sikerül leküzdeni ezeket a nehézségeket és az építkezés még tavasszal megindul.

Házakat temetett el egy angliai öszeomlott fogház. Genfből jelentik (MTI) A Német TI jelentő Londonból jelentik, hogy Watherford délolaszországi városban, a fogház magasán álló fala összeomlott és a kötőmegek több alacsony fekvő házakra zudulnak. A szerencsétlenség következtében kilenc ember meghalt, 17 megsérült.

Rommel német és olasz csapatai visszaverték Montgomery eddigi támadásait

Ujabb fontos hadműveletekre csoportosítják át a keleti front német páncélosait

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti Észak-Afrikából: Rommel német és olasz csapatai közelharcokban és ellentámadásokkal eredményesen visszaverték az angol hadsereg minden támadását. Meghíusultak az angol-amerikai partierőknek megkerülő bekerítő kísérletei is.

Stockholmból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az angol hírszolgálat jelenti, a brit honi flotta parancsnokává Fraser altengernagyot nevezték ki, akit tengernaggyá léptettek elő.

Washington. (Bud. Tud.) Az Egyesült Államok naponta 250—300 millió dollárt költ a háborúra.

Montgomery megindította nagy támadását Rommel serege ellen

Berlin. (MTI.) Német katonai szakértők a tuniszi helyzetről megállapítják, hogy az angol és amerikai erők, régóta tervezett nagy offenzívájukat megkezdték. Montgomery megindította nagy támadását a Mareth-vonal ellen, ugyanakkor az amerikai csapatok is támadást indítottak nyugat felől. Jelenben súlyos harcok folynak. Az egyes hadműveletekről pillanatnyilag még semmit sem lehet mondani. Annyi azonban máris biztosnak látszik, hogy az angol-amerikai csapatok csak akkor kezdték meg a támadást, amikor már azt hitték, hogy tulnyomó fölényben vannak.

Minden előkészület megtörtént a német légielő távaszi harcra

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai szakértője szerint a Szovjet hiába kísérte meg, hogy a kezdeményezést újra a kezébe vegye. A német hadsereg ura a szovjet csapatoknak és a német légielő újra fokozottabb jelentőséghez jutott. Ebből arra lehet következtetni, hogy a tél folyamán megtörtént minden előkészület a légielő távaszi harcra.

A német offenzíva gyors ütemben halad előre

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti harctéren nyilván bizonyos német átcsoportosításra vezethető vissza az a nyugalom, amely a Donec felső folyásának megszállása után a német támadó arcvonal déli szárnyán beállt, legalább is erre mutatnak az eddigi jelentések. Vasárnap már jelentették, hogy a páncélos és gépesített csapatokat követő gyalogság gyorsított menetben vonul előre. Kézenfekvő tehát, hogy most már a gyalogság veszi át az egész doneci arcvonalszakasz biztosítását, míg a páncélos és gépesített egységek új feladatok elvégzésére állnak rendelkezésre. Német katonai körökben rámutatnak arra, hogy a német offenzíva a legnagyobb tervszerűséggel délről északi irányban fejlődött ki és

Bjelgorodtól északra, — vagyis Kurszktól délnyugatra és nyugatra a német hadmozdulatok gyors ütemben haladnak előre. A német csapatok által itt a legutóbbi napokban elért területnyereség olyan nagy eredményekre vezet, amelyeknek teljes kibontakozását majd egy bizonyos idő múlva láthatjuk. Azonban már most megállapítható, hogy a német támadó arcvonal előtt a bolsevista hadosztályok többé nem képesek komoly ellenállásra. Zsevsk városa, amelyben nagy szovjet kötelékek makacsul védekeztek, szilárdan német kézben van. Német kötelékek eltömtek egy mély betörést, amelyet a bolsevisták a várostól északnyugatra vágtak. A keleti arcvonal déli szakaszán a frissen odavetett német erők felvonulása tervszerűen halad előre. Vasárnap is sok sikeres légitámadás célpontját képezték a szovjet gyalogos menetszlopok, amelyek súlyos veszteségeket szenvedtek. Nagyobb szovjet támadás irányult a Szpasz Demenszkoja melletti elhárító állások ellen. Ezek a támadások összeomlottak. Az ellenség jelentős veszteségeket szenvedett különösen hadianyagban. A demensz-

kojei területen négy nap alatt 300 páncélost pusztítottak el.

A légielő ugyanakkor 87 páncélost harc képtelenné tett. A Lagoda-tótól délre 26 páncélost vesztek a bol-

Komoly zavargások törtek ki Közelkeleten

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda a keleti országokból a következő híreket kapta: Szíriából és Libanonból híre jött, hogy Catroux tábornok március 18-án bejelentette, hogy a libanoni köztársaságba újból bevezetik az alkotmányt megfelelően a parlamentáris intézményeket. A legközelebbi 3 hónapon belül megtartják az általános választásokat. Ideiglenes kormányt alakítottak.

Iranból Rómába érkezett hírek szerint Ghilan és Aszerbejdzsán tartományokban felkelések és zavargások törtek ki a szovjet megszálló csapatok ellen. Tebriszben a lázongást levertek ugyan, de a tartományokban az iráni csapatok csatlakoztak a felkelő lakossághoz és ott ők a helyzet urai. Angol-amerikai osztagokat is megtámadtak.

Trágyát

elsőrendűt eladunk. Nagyvárad Husibárosok Szövetsége. Közvágchid. Tárbeszélő 91-31

sevisták. Német vadászok és bombázó ezredek támadásaikkal jelentékenyen hozzájárultak az elhárító sikerhez. Német vadászok 31 szovjet gépet lelőttek. A légvédelmi tüzéség öt gépet lőtt le. Német részről két gép pusztult el.

Teherán és Tebrisz között megszakadt a távbeszélő összeköttetés. Az iráni rádió különböző közéseiből kitűnik, hogy Iránban legutóbb kiéleződtek az események és ott olyan események játszódtak le, amelyre hivatalos részről fátyolt szeretnének borítani.

Ülést tartott Tokióban a japán-német-olasz vegyesbizottság

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Tokióban hétfőn ülést tartott a japán-német-olasz vegyesbizottság. A megbeszélésen a hármasegyezmény hatalmainak együttműködéséről volt szó. Az új világrend felépítése és a háború folytatásának kérdése tekintetében az értekezleten valamennyi pontban teljes egyetértésre jutottak.

Ünnepelt a nagyváradai hadikárház

Fiedler István püspök meglátogatta a Don-menti sebesült hősokeket

Nagyvárad. Mindnyájunk szíve megdobbant, amikor meghallottuk, hogy a nehéz harcok hősei Szent László városába érkeznek, hogy itt kapjanak szerető ápolást és gondoskodást. Sok szeretettel gondoltunk rájuk és lélekben felkerestük őket. Tisztelettel tekintettünk arra az épületre, amelyben azok vannak, akik biztosították számunkra ennek a télnek és tavasznak csendes és békés életét.

Vasárnap ünnepelt ez a kórház. Fiedler István püspök látogatta meg a sebesülteket. A parancsnok, aki szerető gondoskodással minden szempontból kifogástalan felszereléssel és ellátással vette körül hőseinket, egyébként eddig is lelki vigaszhoz juttatta a katonákat. Munkájában a beosztott lelkészekben komoly segítségre alált.

Amikor belépünk a kórház kapuján lábadozó katonákkal találkozunk, akik mosolygós arccal sietnek az emeletre. A folyosó két oldalán sorfalat állanak. A diszszázad most nem fényes szuronyu fegyverrel áll, hanem ennél fényesebb díszjelvényekkel, hősi sebekkel, bekötött lábakkal és karokkal ad néma tisztelgést. A kápolna megáldása után a szomszédos termek és folyosók megtelnek, mert a kápolna kicsinek bizonyult. Szentmise előtt a püspök úr közvetlen és meleg szavakkal köszöntötte a katonákat.

Akik nem hagyhatták el a kórter-

meket, imádságos lélekkel kapcsolódtak az ünneplőkhöz. Szentmise után a püspök úr a kórházparancsnokkal, a tábori lelkésszel, valamint a kezelő orvosok kíséretében végiglátogatta a sebesülteket. Mindenhol rend és tisztaság; derült arcok és virág fogadta. Ha netalán valamelyik kórterem kimaradt volna, az ápolónővér megsugta, hogy mindenhol várják a püspök urat. Itt is ott is elbeszélget a Főpásztor. Megkérdezi, hol szerették sebeiket. A fiatalok között egy őszhaiu honvéd emelkedik föl az ágyról. Meg is kérdezi a püspök úr: „Hát ilyen öreg bácsik is harcoltak?”

— Igen. Kegyelmes Uram.
— Hát így van ez — válaszolja — a fiataloknak mindig jó a példaadás.
— Ha a jó Isten megsegít, még visszamegyek a frontra — tervezgette mondja az ősz-honvéd.

De vannak egész fiatalok is közöttük.

— Hány éves vagy fiam?
— Tizenhét.
— És már háboruban voltál?
— Önként jelentkeztem — válaszolja büszkén.

— Hát kedves katonák — beszélget tovább a püspök úr — most ugye egy kicsit unalmas és nehéz az élet itt a betegágyon? — Én ma veletek imádkoztam, hogy a jó Isten a ti hőstetteitek jutalmul adja meg mielőbbi felgyógyulásotokat, hogy térhessetek egészségben vissza család-

tokhoz, hogy munkás és becsületes élettel szolgálhassátok továbbra a Hazát. Csendes órátkorban imádkozzatok ti is ezért!

De nincs is itt olyan szomorúság, ahogy azt gondolnók. Csakhamar kiderül, hogy újdonsült költők is vannak ám itt, akik versbeszédik, óhajait és rimes szavakkal adják tudtára a parancsnok úrnak, hogy mi a szerény óhajításuk. Lássunk ebből egy pár sort, amit persze nem mint komoly művészi megnyilatkozásnak hanem tréfás időöltésnek kell tekinteni.

Uzsonnától vacsoráig szórakozzon a beteg
Vacsorára természetes, amit akar [azt ehet.

Utána egy mozijegy vagy „Kék [macská"-ban sörözzés.
Ez is jó egy fagyos lábnak, nem [csak mindig kötözés.

Amikor kilépünk a termekből, szinte önkénytelenül azt mondjuk, hogy itt is hősök ezek a fiúk. Hősies lélekkel és megértő szeretettel vállalták ezt az életet is. Elköszön a vezetőség a püspök úrtól és a vendégektől. A kórházparancsnok megköszöni a püspök úrnak, hogy egy pár kellemes órát szerzett hőseinknek: megköszöni imádságát és ezekkel a szavakkal búcsúzik: „Kegyelmes Uram köszönjük, hogy nálunk hagyta az Ur Jézust, a kápolna csendjében meghűző Oltáriszentségben.”

Zöldy András

Hallgass anyádra

— II. József császár életének nagy tanulsága —

Mária Terézia, Magyarország apostoli királynője József trónörökös nevelője, gróf Batthyány Károlynak a következő utasítást adta:

„Fiamra nézve az első és legszükségesebb, hogy alázatos szívvel legyen meggyőződve Isten mindenhatóságáról, hogy Őt szeresse és féljen Tőle és igazi keresztény gyakorlatokból és kötelességekből merítse a többi erényt.”

József később a vallásellenes mozgalom hatása alá került. Anyja aggodalommal tapasztalta, hogy fia olyan elveket vall és olyan életet él, mely saját lelki üdvösségét veszélyezteti, ellenkezik Isten törvényeivel és népeinek romlását fogja előidézni. Megilletődve olvassuk azokat az intelmeket, melyeket az anya és királynő fiához, a későbbi uralkodóhoz intézett.

„Nagy fájdalomra kell mondanom, hogy benned vallás dolgában nincs mit rontani, ha megmaradsz azon általános tolerancia és közömbösség mellett, melyet meg nem tántorítható alapelveknek vallasz. Mégis remélem ezt és nem szűnök meg ezért imádkozni és nálamnál méltóbb embereket imádkoztatni, hogy Isten megővön e szerencsétlenségtől... Mit használ, ha bírod az igaz hitet, ha oly kevéssé becsülsz és mit sem törődöl fenntartásával és gyarapításával?... Uralkodó vallásosság nélkül? Eppen a tolerancia és a közömbösség ásnak alá mindent legbiztosabban, hogy semmi fenn nem állhat. Nem a nantesi edictum tette tönkre azokat a provinciákat Franciaországban, hanem a szerencsétlen adóberlés, a rossz közigazgatás, a gyenge és cselszövő miniszterek, a vallásosság hiánya a tisztviselőkben, kik csak érdekeik és szenvedélyeik után indulnak: ez ől meg mindent. Mi fékezheti az ilyen embereket? Semmi! Sem bitófa, sem kerék, csak a vallásosság és a szigor, nem pedig a humanizmus, amint most járja a frázis, mely mellett mindenki gondol, amit akar. Nemcsak mint keresztény, hanem politikai értelemben mondom: semmi sem oly szükséges és üdvös, mint a vallásosság. Megengeded, hogy azt mindenki saját képzelete szerint tervezze? Mi lesz belőlünk megállapított istentisztelet, egyházi fegyelem és alárendeltség nélkül? Nem nyugalom és megelégedettség fakad majd belőle, hanem ökölgés és mindenképpen szerencsétlen korszak.

Nemcsak az államról és annak fenntartásáról van szó, hanem fiamról is van szó!... Tűnkre teszed magadat, kárhözátba döntöd lelkedet és örvénybe vonod a monarchiát. Ne legyen üldözés, de még kevésbé közömbösség, tolerancia. Amag élek, ehhez tartom magamat és csak addig akarok élni, amíg remélhetem, hogy azzal a vigasztalással térhettek őseimhez, hogy fiam oly nagy, oly vallásos lesz, mint elődei, megterve téves véleményeitől, ama gonosz könyvektől, melynek szerzői azzal csillogtatják szellemességüket, hogy lerontják azt, ami a legszentebb és a legtiszteltetlenebb a földön.”

A nagy királynő utolsó feljegyzéseit érdemes megismerni.

„Az öveztség bűnbánat, előkészület a halálra. Négy dologgal kell azt megszentelni: a) gyakran az Ur asztalához járulni; b) sokat imádkozni; c) vallásos könyveket olvasni; d) irgalmassági jócselekedeteket végezni.

Egyházi, vallási, törvényes dolgokban,

Mária Terézia levele és feljegyzései találhatóak dr. Kiss János és Sziklay L. „Kath. Magyarország” jubileumi nagy kétkötetes munkájában I. k. 223—239. lapokon.

gyermeknevelésben, királynői kötelességem teljesítésében nem vádol lelkiismeretem. De vádolom magamat elfelejtett büneimért, hibáimért. Isten előtt bűnösnek vallom magamat az életemben nagyraágyság miatt viselt háborúkért, irigység, harag, restség, elpuhultság, a szentgyónás elhanyagolása miatt és amit felebarátom ellen szíval vettem szeretet hiánya miatt.”

Ily előkészülettel halt meg 1780 november 29-én. 63 éves korában (sz. 1717 május 13.)

II. Józsefet sem édesanyja könyörgése és tiszteletreméltó emléke sem VI. Pius pápa bécsi látogatása nem térítette el helytelen és vallásellenes elveitől. Alig uralkodott 9 évig (1780 november 29—1790 február 20), de e rövid idő alatt igen súlyos sebeket ejtett a magyar alkotmányon és a magyar

katolikus egyházon. Testben és lélekben mégtörve bűnbánatot tartott. 1790 január 20-án rendeletet adott ki, mely szerint minden intézkedését visszavonja, Magyarországot visszahelyezi abba az állapotba, melyben Mária Terézia alatt volt. A türelmi rendeletet, a lelkeskedő papságra vonatkozó intézkedéseit nem vonta vissza, de elrendelte, hogy a Bécsbe vitt magyar Szent Koronát vigyék vissza Budavárába. 1790 február 17-én átvették a magyar koronaörök (Gróf Keglevich József és gróf Nádasdy Mihály) a Szent Koronát. díszes bandériumok vitték a magyar fővárosba, hol öröm és határtalan lelkesedés, ünnepi dísz, zene, ágyúlövés és hangzugas fogadta a szent ereklyét... és az örömjongásba belekondultak a koronázatlan király halálát hirdető barhangok 1790 febr. 20. Olyan királyt sarrattak, ki nem hallgatott édesanyjára, kinek jobb lett volna, ha nem született volna.

Fiedler István,
püspök.

Érdekes adatok a szülésznők magyarországi helyzetéről

6331 baba működik az országban. Minden 10.000 lakosra jut 4 baba

A belügyminisztérium közegészségügyi osztálya megbízásából Margitay-Bocht Dénes dr főorvos érdekes tanulmányt jelentetett meg Magyarország ezidőszaki bábaviszonyairól. Megállapítja, hogy a bábák létszáma az ország területén 6331; akik közül 4774 hatósági, 1557 pedig magánbába. Így országosan minden 10.000 lakosra 3,81 baba jut, a nagyobb szaporaságú vármegyékben 5,43, úgyhogy az ország bábáinak létszámát ideálisnak lehet mondani. A bábalelétszám szaporítása felesleges, sőt káros lenne és csak a meglévő bábák megfelelő elosztásáról kel-

lene gondoskodni. A jövőben hatósági bábák csak a 10.000 lakosnál kisebb létszámú községekben fognak tartani, az ennél nagyobb helyeken csak magánbábák fognak működni. Megállapítja a tanulmány, hogy a bábák 60 százaléka alul van az 50. életéven, így tehát csak ezek tekinthetők teljes munkabírásuaknak. Azonnali leváltást tesz szükségessé a 70. évnél idősebb 150 baba, valamint az 50—70 év közöttiek szorulóknak évekre felosztva pótlásra. Ezek az összes létszám 37 százalékát teszik ki. Előregedés miatt tehát öt év alatt 1046 bábát kell leváltani.

Milyen előképzettségre van szüksége egy bábának?

Rége vitáznak a bábák előképzettsége felett. Sokan magasabb iskolai végzettséghez szeretnék kötni a bábaképző intézeti felvételt, amely esetben természetesen a bábák életművét is ennek megfelelően kellene javítani. A magasabb iskolák képzettséghez kötésével szemben azt az aggrályt vetik fel, hogy a község asszonyainak bizalmát nehezen nyerne el olyan műveltebb baba, aki nem közülük való. A baba-gyakorlattal járó fáradságos munka, erős szervezetet kíván. A magasabb szellemi szinten álló nő kevésbé bírja a falu vagy tanya elzárt magányát. Különben is a baba díjazása csak mint mellékjuttatás jöhet számításba és nem biztosít önálló megélhetést. De ettől függetlenül az az általános tapasztalat, hogy a hat elemi végzettségű, józan ítélőképességű paraszt menyecské sokkal értékesebb bábának bizonyult.

mint néhány középiskolát végzett kevéssé kiegyensúlyozott városi nő. Ezek után érthető, hogy az ország bábalelétszámának kétharmadát a hat elemi végzettségű teszik. Sajnos, sokhelyen még ez a minimális követelmény sem volt keresztülvihető és a bábák 33,44 százaléka ennyi iskolázottsága sincs. Érthető, hogy a városokban aránylag több ilyen alacsony iskolai képzettségű baba működik. Pedig az igazán indokolatlan és ezért ilyenek kiképzését a jövőben a városokban nem szabad megengedni. A gyakorlatot folytató bábák 94,5 százaléka, a városokban 100 százaléka rendelkezik oklevéllel. Lassan tehát megoldódik a bábakérdésnek ez a nagy problémája is. A még gyakorlatban lévő úgynevezett „cádulás” bábák már előregedésük nélkül fogva is hamarosan leváltásra kerülnek.

A bábák továbbképzése

Szükség van a bábák szakismereteinek állandó felújítására, kötelező ismeretlő tanfolyamok útján. Ezért fontos a bábaképzés kiállításai időpontját figyelemmel kísérni. Legalább 30 új továbbképző tanfolyam létesítésére van szükség, ahol az alapismeretek felújítására és a gyakorlati kiképzésre kell fektetni a súlyt. Erre azért van szük-

ség, mert a nyilvántartás szerint a gyakorlatot folytató bábák több mint fele nem vett részt ismeretlő tanfolyamokon. A bábák között még mindig van 133 irástudatlan, ezek valamennyien a visszacsatolt részekkel kerültek hozzánk. A cikkirő megállapítja, hogy a szülészeti rendtartás több mint 10 éves munkája eredményes volt, amennyiben

az ország elhanyagolt szülészeti viszonyaira irányította a közfigyelmet. A jelenlegi törvények lehetőséget, módot adnak a bábaképzés tökéletesebb megoldására, korszerűsítésére, mindaddig, amíg egyszer elérkezik a bábák államosításának ideje. A kérdés gyökeres rendezését ugyanis véglegesen csak az államosítás fogja megoldani. (Magy. Tud.)

Mindentudó Aladárak

A budapesti Hírel írja: „Lapozgatunk a forgalomból kikerült és kikopott telefonkönyvekben s a sok használatlótól összeszakadozott, elrojtosodott lapokon gyakran találkozunk azokkal a nevekkel, amelyeknek viselői az Aladárak népes csoportjából kerültek ki. Ezek az emberek — amint a telefonkönyvkiadó névsorának bönghésése közben kiderül — csodálatos metamorfózison mentek keresztül. Ugyanazokat, akik 1938-ban kisebb bankházak és sorsjegyi üzemek igazgatói gyanánt szerepeltek, a következő telefonkönyv gyűrt lapjain mint gabonakereskedőket látjuk visszatérni. A harmadik telefonkönyv már arról tanuszkodik, hogy Aladár hirtelen elhatározással és imponáló aperciálós képességgel átképezte magát a textil szakmára, ahonnan csak egy ugrás a sötétbe — még pedig a pince sötétjébe — ja- és szénkereskedés. Aki azonban azt hiszi, hogy Aladár sokoldalúságát két-három telefonkönyv kimerítette, téved. Az újabb telefonkönyvek és az időközben megjelent pótfüzetek azt is elárulják, hogy Aladár beledolgozta magát a benzinszakmába, a drogériába, a cipőbranszába, a papírkereskedésbe, a konzerviparba is.

Es a minden irányban megnyilvánuló tájékozottság, ez az univerzális tudás és felkészültség joggal kelthet feltűnést. Manapság az egyes szakmák elsajátítása annyi verejtékes munkával és tanulással jár, hogy az emberek kénytelenek érdeklődésük és munkálkodásuk körét az előzőnél kisebb körre szorítani. A nyomdában a rotációs gépet más ember kezeli, mint a sima nyomógépet, a könyvnyomtatásnak éppen úgy megvannak a maga specialistái, mint az újságy nyomtatásnak. Más szedő szedi a hirdetésekkel, más a könyv- és újságzsvevet. De az orvos sem arra törekszik, hogy a fogházától az epe- és rákműtétig minden orvosi munkát el tudjon végezni. Megelégszik azzal, ha az orvostudomány valamelyik elméleti vagy gyakorlati részében a legmagasabb követelményeknek megfelel. A történettudás sem az egész világtörténelmet választja tanulmányára tárgyává, hanem egy-egy kort vagy történelmi korszak tanulmányoz, akik egy élet fáradságos munkájával igyekeznek minden vonatkozásban megismerni és megismertetni. Bizonyos hajlamainak megfelelő körre korlátozza működését a mérnök, az ügyvéd, a gyáros, a tanár is. A politikai szakterek kora tehát lejárt. A maguk speciális szakmájában tökéleteset nyújtó, legalább is tökéletesre törekvő embereké a jelen és a jövő is. Csak Aladár volna a kintél, aki mindent tud, aki mindenütt otthon van, akinek képességéből mindenre talik? Nem valószínű. Az emberben jogosan támad fel a gyanu, hogy Mindentudó Aladárak a fától nem látják az erdőt, a konjunkturától a kalkuláció szükségét, az elhelyezkedés könnyű lehetőségétől a tárgya való elmélyedés fontosságát, a munka egyedül üdvözítő voltát. A gombhoz rarrótt kabátot juttatják az ember eszébe, feleltetlenségük gombjához varrják a tudást és munkát megkötő „alkotások kabátját”. Nem is a viszonyokon, de rajtuk múlik, ha nemcsak olyan telefonkönyvek kerülnek forgalomba, amelyekben Mindentudó Aladárak nevével egyáltalán nem találkozunk.

A tengelyhatalmak Európa-rendező megegyezése

Newyorkban arról tárgyalnak, hogy az európai népek szabadságára vonatkozó Atlantic-Chartát elejtsék

As angolszász szövetség vezető hatalmai tudvalevőleg megegyeztek az úgynevezett „Atlantic Charta”-ban, mely az a győzelmiük esetére a tengerek szabadsága mellett a népek szabadságára tesz ígéretet, a kis népek állami függetlenségének a biztosítására is. Ujabb fordulat ebben az ügyben, hogy a Szovjet-igényeire való tekintettel éppen a szovjet európai határnépei javára nehézzé vált a biztosító ígéret fönntartása. Eden angol külügyminiszter mostani newyorki tárgyalásai összefüggésben vannak ezzel a kérdéssel, s legújabb hírek szerint az Atlantic Charta elejtése került már szóba. A Pest berlini szerkesztősége a fordulattal kapcsolatban a tengelyhatalmak Európa-rendező megállapodásai felől hoz igen érdekes értesülést, mely fölött a tengely vezető hatalmai és a többi velük szövetséges államok között már meg is indultak a tárgyalások. A Pest-nek erről szóló tudósítása a következő:

— Az Eden washingtoni tárgyalásairól a nyilvánosság elé került részletek, különösen azok, amelyek a Szovjet érdekeiben az Atlanti Charta elejtésére vonatkoznak, — kitűnő alkalmat nyújtottak a német hivatalos köröknek arra, hogy a kérdéssel kapcsolatban a legélénkebb diplomáciai tevékenység induljon meg.

— Most már a semleges országok is süláosan láthatják az egész politikai és diplomáciai arcvonal alakulását. Itteni megfigyelők körök annál nagyobb érdeklődéssel kísérik az így mutatkozó fejleményeket, mert illetékes helyeken már kijelentették, hogy a német diplomácia ezt a kínáló helyzetet nem hagyja kihasználatlanul.

— Egyelőre nem tudni, vajjon ide helle már érteni azt is, hogy a tengely és szövetségesei között rendkívül élénk eszmecserék vannak folyamatban. Az mindenesetre félreérthetetlenül jutott már eddig kifejezésre, hogy Németország és Olaszország határozott európai program megszabásának alapján áll. Ami a program megvalósításának időpontját illeti, erre névze a Wilhelmstrasse illetékes kárei kijelentik, hogy ez sokkal gyorsabban bekövetkezik majd, mintsem gondolni lehetne.

— Ebből nyilván azt lehet látni, hogy a két tengelyhatalom ezt a programot a brit-amerikai konferencia befejezésével kívánja kapcsolatba hozni. Kétségtelen ugyanis, hogy ebben a pillanatban egy Európa Charta létrehozásának bejelentése és megvalósítása, ugyanakkor pedig az Atlanti Charta értéktelenségének, sőt feladásának a hivatalos német körök által megállapított ténye feltétlenül alkalmas arra, hogy megfelelő léghőrt teremtsen német diplomáciai tevékenység megindítására.

— Itt különben emlékeztetnek arra, hogy a legutóbbi német-olasz tárgyalásokról — amely tárgyalásokra Ribbentrop birodalmi külügyminiszter Olasz-

országba utazott — a kiadott hivatalos közlés úgy emlékeztet, hogy azok során a tengelynek egész európai programja élénk megbeszélés tárgya volt.

— Hogy a tengely megbeszélésein milyen különös súllyal esett latba az olasz álláspont is, arra abból lehet következtetni, hogy ez ugyanakkor történt, még pedig Rómában, amikor Ciano gróf felmentésével maga Mussolini vette át a külügyminisztérium vezetését, a tárgyalások eredményének a szövetséges országokkal való közlésében pedig Rib-

Svájci lap az Európarendezés irányelveiről

A Neue Zürcher Zeitung című demokrata-szellemű újság tudósítást hoz arról, hogy Berlinben dr. Göbbels birodalmi propagandaminiszter fogadta a külföldi lapok munkatársait, s előtűk több idősebb háborus kérdéssről nyilatkozott. Többi között a német-olasz legutóbbi megbeszélésről Európa rendezésére vonatkozólag. A svájci lap erre vonatkozólag a következőket írja:

— A legutóbbi német-olasz megbeszéléséről kiadott hivatalos közlésnek van egy helye, mely Európa új rendjéről, s a kis európai népeknek abban való szerepéről beszél. Ezerint a tengelyhatalmak a kis népeknek nemcsak nagyobb gazdasági jólétet ígérnek, hanem saját egyéniségük szabad kifejtését és megőrzését is. Dr. Göbbels ezt a témát is tárgyalta s hasonló szellemben további kifejtést alá vette. Hangzott az az álláspontot, hogy az európai kontinens mindenesetre rázorol az új rendezésre. Elismerte, hogy szükség van bizonyos mértékű közös egységre. Anglia eddig az európai erőket egymással szemben kijátozta. Ezzel föl kell hagy-

ni. Lehetetlen, hogy egy-egy kis nép miatt, mint amilyen a lengyel is, még-egyszer háború tudjon kitörni. Az új Európa éppen azért a tengelyhatalmak vezetése alatt állana. Azonban dr. Göbbels tiltakozott az olyan föltevés ellen, mintha a harmadik birodalom a többi nemzetet maga alá akarja hajtani. Nincs semmi olyan szándéka, hogy Európát katonailag erőszégesítse, s katonai leigázás alá vesse. Nem akarnak diktatúrát, mely Európát egy központból vezesse, ellenben inkább arra gondolnak, hogy minden nép nemzeti egyéniségét kímélik. A nemzeti szocializmus nem exportelk és senkire se fojzák rákényszeríteni. Tehát egész természetesen lehetséges, hogy Svájc és Svédország mint demokratikusan kormányzott államok ekként megmaradhassanak a harmadik birodalom mellett. A megszállott területeken jelenleg érvényben levő szabályozásokból nem szabad következtetéseket vonni, mert ezek csak háborus intézkedések, s legkevésbé sem maradnak irányadók a következő béke idején.

Nem lehet ugyanabban az ügyben kétszer is elítélni a vádlottakat

Hatályon kívül helyezte a törvényszék a székellyhídi járásbíróóság ítéletét Boros Imre gazdálkodó ügyében

Nagyvárad, márc. 23. Még a román megszállás idején történt. Boros Imre 32 éves, akkor díszszeg, most nagyváradi gazdálkodónál 1939 nyarán román katonákat szállásoltak el. A katonák — amint az már megszokott volt — a fiatal gazdát a szó szoros értelmében „kiétték”, majd, amikor tevozóban Boros kerte az elfogyasztott, nagymennyiségű ételmiszert ellenértékét, a katonák nem fizettek, ellenben otthagyták nála fedezetül különféle használati tárgyakat, többek között öt

paplant, három parnát és párnáhuza tot, egy hőmérőt, ágyterítőt, evőeszközöket stb. Minthogy a katonák a fizetéssel később sem jelentkeztek, Boros az említett tárgyakat magáénak tekintte s el is adott belőlük Kerecsényi Lajos biharvajdai földművesnek. A fizetésül hagyott tárgyak azonban nem a román hadsereg, hanem Bartos Adorján volt főszolgabíró, dr Bölöny Andor ügyvéd, Báres Sándor és Torda Sándorné tulajdonát képezték. Emiatt feljelentést tettek Boros Imre ellen lopás-

Kerecsényi ellen pedig orgazdaság címén. Az ügyet — minthogy katonák ezerepeltek benne — a kolozsvári román hadbíróóság tárgyalta. Ítéletet a bécsi döntés éjéllén, 12 óra tájban hirdetett a hadbíróóság, s úgy Borost, mint Kerecsényit 1 hónapi fogházra ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Ezenkívül Boros még ott, a hadbíróóságnál megfizette a sértettek teljes kárát is.

A sértettek azonban, úgy látszik, ezzel nem elégedtek meg, s most már a magyar bíróság, közelebből a székellyhídi járásbíróóság elé került az ügy. Boros akkor — mint mai vallomásából kiderült — nem tudta felmutatni bizonyítékait, mert nem volt reá elkészülve, hogy ügye, melyet befejezettnek tudott, ismét bíróság elé kerül. Így történt, hogy a székellyhídi járásbíróóság 1941. nyarán ismét elítélte Boros Imrét 3, Kerecsényi Lajost 2 hónapi börtönre.

Az ítélet jogerős volt s az elítéltek dr Erdei Gábor, nagyváradi ügyvédet keresték fel, hogy szerkeszsen számukra kegyelmi kérvényt. Az ügyvéd — átvizsgálván az ügyet — nyomban tisztán látta, hogy itt nem kegyelmi kérvénynek, hanem perújításnak van helye, s így került az ügy a nagyváradi törvényszékre, ahol azt ma délelőtti tárgyalta dr vitéz Bíró Barna büntetőtanácsa. Három tanut hallgattak ki, akik valamennyien jelen voltak a kolozsvári hadbíróóság ítéletének kihirdetésénél.

Dr Erdei Gábor védőbeszéde után, melyben a székellyhídi járásbíróóság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte, a tanács ítélethozatalra vonult vissza. Rövid tanácskozás után a bíróság kihirdette az ítéletet, mely szerint a székellyhídi járásbíróóság ítéletét hatályon kívül helyezi s a vádlottakat az ellenük emelt vád és következményei alól fölmenti, minthogy — az indoklás szerint — ugyanebben az ügyben már elváltak itélve.

Elítéltek egy lakót, mert nem világította meg a lépcsőházat

Nagyvárad, márc. 23. Dr P. P.-né 1942 december 3-ikán apróhirdetést tett közze az újságban, hogy bejárónőt keres. Még aznap délután 6 óra tájban jelentkezett is nála Pap Józsefné, aki azonban távozóban, a világitatlan lépcsőházban, a lépcsőn elegett, s nyolc napon tul gyógyuló sérülést szenvedett. Az ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt emelt vádat dr P. P.-né ellen és ügyét ma délelőtti tárgyalta dr vitéz Bíró Barna büntetőtanácsa. P. P.-né a tárgyaláson azazil védekezett, hogy egyrészt semmiféle megállapodás nem jött létre közte és a háztulajdonos között arról, hogy az emeleti lépcsőt ő lenne kötelese világitani, annak ellenére, hogy az emeletet egyedül ő lakják. Másrészt, a világitatlanság a kérdéses napot megelőző napon elromlott s ő hivatott is szerezni, aki azonban a kérdéses időpontig nem tudta a hibát helyrehozni. Így történt, hogy a lépcsőház a bejárónő jelentkezésekor sötét volt.

Pap Józsefné kihallgatása és Besőly Konrad dr törvényszéki orvosszakértő véleményének meghallgatása után a bíróság kihirdette az ítéletet, melyben bűnösnek mondotta ki dr P. P.-nét a vádbeli cselekményben és ezért 100 pengő pénzbüntetésre ítélta.

Budapesti sajtó, közönség egyhangu lelkesedéssel dicséri MURÁTI LILI, HAJMÁSSY MIKLÓS legújabb filmjét

Házassággal kezdődik

Vigság, jókedv, kacagás Szerdától a KORONÁBAN

Vegyészeti és műszaki képzettségű személyek nyilvántartása

7787—1943. szám alatt a következő hirdetményt becsatolták ki az egyes vegyészeti és műszaki képzettségű személyek nyilvántartása végett szükséges adatszolgáltatás tárgyában.

Tájékoztató végett közlöm a város közönségével, hogy a vegyészeti és műszaki képzettségű személyek nyilvántartásához szükséges adatokat a külföldi állampolgárok is bejelenteni tartoznak.

A bejelentéshez szükséges nyomtatványokat a polgármesteri hivatalnál (Városháza, I. emelet 5. ajtó) adják ki.

Az adatokat tartalmazó nyilvántartási íveket akként kell felküldeni, hogy azok folyó hó 27-éig a m. kir. iparügyi minisztériumhoz beérkezzenek.

Nagyvárad, 1943. március 20.

Dr Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Meghosszabbították a fakitermelési határidőt

Tudomására hozom az érdekelteknek a következőket:

A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium 124.420—1943. számú rendelete értelmében az 1942—1943. évi téli fakitermelési időben a döntésre, kiszállításra, valamint a vágásterület kitakarítására fahasználati engedélyben vagy az erdőgazdasági üzemtervben megállapított határidő általánosságban az 1943. évi június hó 30. napjáig meghosszabbították.

Ez az intézkedés nem érinti azokat a rendelkezéseket, amelyekkel a fahasználat engedélyezése kapcsán a termelés befejezésére különleges okokból a fenti időpontot meghaladó határidő állapított meg.

A fakitermelő által kitermelt fakészleteket változatlanul az eddig érvényben levő rendeletekben megállapított határidő alatt az illetékes m. kir. erdőfelügyelőséghez kell bejelenteni.

Nagyvárad, 1943. március 19.

Dr Soós István s. k.
polgármester.

Tenyészkecsa-tartó gazdák korpapénnyelése

Értesítem a tenyészkecsa-tartó gazdákat, hogy korpapénnyelésük bejelentése végett folyó hó 24. 25 és 27-én jelentkezzenek a Közélemezési Hivatal Szaniszló-u. 15. sz. alatti helyiségének I. számú szobájában. Igazolásul hozzák magukkal sertéslapjukat és marhalevelüket. Ezen határidő lejártá után további igényléseket figyelembe nem vehet a hivatal.

Továbbá értesítem az érdekelteket, hogy tenyészkecsaként 10 kgr korpát utal ki a hivatal. Folyó évi március hó 31-ével a sertések részére történő korpakiutalások megszűnnek. Felhívom azon fejőstehen tartó gazdákat, akik még korpautalványukat nem vették át, hogy folyó hó 23. és 24-én jelentkezzenek az utalványok átvétele végett. Ezen idő után az utalványokat megsemmisíti a hivatal.

Nagyvárad, 1943. március 19.

Dr Soós István s. k.
polgármester.

Rendkívül fontos tejszövetkezeti szervezés színhelye volt Szilágyvármegye

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének kezdeményezéséből meginduló mozgalmat a „Szövetesség” Szövetkezeti Központ olyan eredményessé tette, amely minden várakozást felülmúlt. Ez év elején még csak egyetlen szilágyvármegyei magyar tejszövetkezet volt, ma már 17 van. A tasnádi járásban 8 szövetkezet 297 taggal, a szilágyosmlyói járásban 8 szövetkezet 290 taggal, összesen tehát három hét alatt 16 tejszövetkezet alakult 587 taggal.

A tasnádi és szilágyosmlyói tejszövetkezetek nagyobbabazású alakulások és olyan üzemi berendezésük lesz, mely

alkalmas a környékbeli most alakult szövetkezetek tejanyagának feldolgozására. Ezzel jelentős mértékben erősödik Szilágy vármegye állatállománya és gazdasági helyzete.

Az újonnan alakult tejszövetkezetek tehát jelntős mértékben szolgálja a gazdák érdekeit. Az a rokonszenv, amely a Szilágy vármegye magyar társadalmára a szervezés munkáját kísérte és az a lelkes munka, amelyet országgyűlési tagok, földbirtokosok, lelkészek és kisgazdák kifejtettek, azt bizonyítja, hogy a szövetkezés társulási formája társadalmunk minden rétegében nélkülözhetetlenné váltott.

Cukorcirok termesztésével is foglalkoznak a leventék

A Levente Szövetkezések Központja következő gazdasági vonatkozású mozgalmat a cukorcirok, illetve mézcirok termesztése, amelynek munkájával a Közélemezési Minisztérium a leventéket bírta meg. A cirok nemzetségbe tartozó növények egy fajta csoportjának szára igen gazdag cukros létartalmu. Ilyen a sok között az Amerikai Egyesült Államokban nagymértékben termesztett „Sumac” nevű afrikai eredetű változat is, amely a legutóbbi években nálunk is elterjedt „méznád” néven. A törvényes rendelkezések értelmében a mustmáza kivétel, csak a méhek által gyűjtött anyag nevezhető a kereskedelmi forgalomban méznek, ezért az említett növénynek „Sumac” cukorcirok vagy — megkülönböztetésül a nálunk már

régebben termesztett cukorcirok változattól — édes-cirok nevet adták. Ez az édes cirok hatalmas növény, kedvező éghajlati viszonyok között legalább 2 és fél méter magasra megnő. Erős, gazdag talajon adja a legnagyobb terméseket. Április közepétől május közepéig terjedő időben lehet vetni, természetesen az időjárástól függően. Hűvös időjárásban nem fejlődik. Jó takarmány nyerhető belőle erjesztésre, azaz silótakarmánynak, zölden etetett csalánadénak, de felhasználható szörpkészítésre is. A Levente Gazdasági Szövetkezések Központja már megküldte a rendkívül hasznos ipari és mezőgazdasági növény termesztésének tudnivalóit az egyes vidék leventeszövetkezetek számára.

Gazdag keretből állítják össze az NMK-Törekvés elleni katonai válogatotat

Nagy érdeklődés a csütörtöki jótékonycsú mérkőzés iránt

Amint közelebb és közelebb érünk a mérkőzés napjához, mind jobban és jobban kezd kialakulni a katonaválogatott csapat helyzete is. Eddig Már többször írtunk erről a mérkőzésről, de a készülődők táborából semmi biztos adat sem látott napvilágot.

Az NMK-Törekvés vezetősége ugyan sejtetni engedi csapatának összeállítását. A katonai csapat vezetői azonban elzárkóznak minden nyilatkozattól. Mindössze annyit sikerült megtudnunk, hogy egy 17-es keretből válogatják ki a katonacsapatot.

A keret tagjai a következők: Balogh (SzSE), Nagy (MÁV TK), Bodoki (NAC), Szegedi (SzSE), Szilágyi (MÁV TK), Terébesi (NMK-Törekvés), Melán (MÁV TK), Papp II (MÁV TK), Bauer (Petrozsény SE), Kovács II (NAC), Papp K (NAC), Erdélyi (Sz. Törekvés), Rácz (NAC), Sólvom (NMK-Törekvés), Lunkán (KMSC), Turbucz (NMK-Törekvés), Renge (NAC).

Ha végignézzük ezen a játékoske-

retet, megállapíthatjuk, hogy a katonai válogatott komoly erőpróba elé állítja az NMK-Törekvés gárdáját. Ez a mérkőzés jó fokmérője lesz az NMK-Törekvésnek. Itt lesz az alkalom megmutatni, hogy helyt tud állni erősebb csapatokkal szemben is. Hogy helyük van az NB II-ben.

Az NMK-Törekvés szorgalmasan és komolyan készül erre a mérkőzésre, mert mint hallottuk egy új játékos csatásorba állításának gondolatával is foglalkozik a vezetőség, állítólag egy pesti játékosról van szó.

Holnapi számunkban közölni fogjuk mindkét csapat összeállítását.

2 éves korig terjesztik ki a hivatalos tejellátást

Nagyvárad thj. város polgármestere 1676—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy a hivatalos tejellátást 24 hónapos korig (2 éves korig) kiterjesztem. Felhívom az érdekelteket, akiknek két éven aluli gyermekük van, hogy a tejjegyek kiváltása végett április hó 1-ig a Közélemezési Hivatalnál jelentkezzenek. A tejjegy kiváltása alkalmával az érdekeltek hozzák magukkal gyermekeik születési anyakönyvi kivonatát, vagy születési értesítőjüket.

Egyben értesítem a már eddig tejjeggyel ellátottakat, hogy az április hóra esedékes tejjegyeket a március havi tejjegy ellenében folyó évi április 1-én kiválthatják. A tej elosztók helyének esetleges megváltozását az érdekeltekkel a tej átvétele alkalmával szóbelileg közölni fogják. Nagyvárad, 1943. március 22-én. Dr Gyapay s. k., h. polgármester.

Magyar házat építenek Budapesten a külföldi magyarok számára

A Magyarok Világszövetsége báró Kemény Zsigmond elnöklésével május 10-én tartja évi közgyűlését, amelyen beszámolnak a szövetség múltévi sokoldalú munkalkodásáról. Sajnos, sok nehézség akadályozta a szövetség működésének zavartalan kifejtését. Az óceánon túli magyar testvéreinkkel már csak rádión keresztül lehet érintkezni, de örömmel állapítják meg, hogy amint mi is szeretők aggodással gondolunk külföldön élő magyar véreinkre, úgy ők is meleg érdeklődéssel és szeretettel figyelnek bennünket és mindent, ami az óhazában történik. Megelégedéssel tapasztalja a szövetség, hogy tege-rentuli magyar testvéreink a sok nehézség közepette is megállják helyüket, teljesítik kötelességüket úgy új hazájuk, mint óhazájuk iránt és minden törekvésük, hogy megbecsülést ezerezzenek önmaguknak és az egész magyarságnak. Az európai országokban élő magyarok mindjobban igyekeznek bekapcsolódni a Magyarok Világszövetsége munkájába. A hazatelepülők nagy része felkeresi a Szövetséget, hogy megköszönje a külföldön nyújtott támogatást. A szövetség itthon is a legmesszebbmenő támogatásban részesíti őket. Beszámol ezután a jelentős a hazatért magyarok és a hazatelepült magyar csoportok fogadtatásáról, elhelyezkedéséről. Megtették az első lépést annak érdekében, hogy a külföldi magyarok részére Budapesten minél előbb Magyar Ház létesüljön. Az e célra befolyt adományokból eddig két telket vásároltak, hogy azokon vagy akár azok átcserelésével máshol felépülhessen a Magyar Ház. (Magy. Tud.)

Törtődés lesz!

TAVASZI KABÁTJÁT, BALLONJÁT

adnia most, idejében tisztíttatni

V E G H céghez Bómer-tér 2, Lilliom-utca 2. Szent László-tér 10.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

XII. PIUS PAPA GYENGÉLKEDIK.
 Vatikánvárosból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: XII. Pius pápa gyengélikedik, de állapota nem ad okot aggodalomra.

PÉNTEKEN KISGYÜLÉS A VÁROSHÁZÁN. Nagyváradi. Saját tud. A városi törvényhatósági bizottság pénteken, 26-án kisgyűlést tart, 31-ére pedig rendkívüli közgyűlésre hívják össze a törvényhatósági bizottságot.

Ülést tartott a bolgár minisztertanács Szófiából. (MTI) A bolgár minisztertanács szombaton ülést tartott. Az ülés délután öt órakor kezdődött és éjjel két órakor ért véget.

A VÖRÖSKERESZT KÖSZÖNETE. A nagyváradi Vörös Kereszt Iroda lapunk útján közöni meg a felsődornai m. kir. Ásványolajüzem alkalmazottainak 367 pengő 86 filléres adományát. Ugyancsak közöni Poklostelek község lakóinak az ösztönözött lepedőket, párnákat, tész-tát és cigarettát.

Pártközi megbeszélés volt a képviselőházban. A MTI jelenti: Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke-nek elnöklésével, hétfőn délután pártközi megbeszélés volt. Kállay Miklós miniszterelnök tájékoztatást adott az általános politikai helyzetről és a készülő törvényjavaslatokról. A hozzászólásokra adott válasza után az értekezlet tudomásul vette azt a bejelenté-sét, amely szerint a törvényhozás még április első felében megkezdí munká-ságát.

TÜZ EGY NAGYVÁRADI PÉK-MŰHELYBEN. Nagyváradi. Saját tud. Adlazi Károly és Kimpán János nagyváradi pékmesterek Gillányi-ut 32. szá-mu házában lévő műhelyében hétfőn este tűz ütött ki. A tűzoltóság rövid időn be-lül a helyszínen volt és a feltört lángok-at sikerült is hamarosan elfojtani. A vi-szsgálat során megállapították, hogy a tűz az egyik alkalmazott vigyázatlansá-gából az üzem fűtőkamrájában kelet-kezett. A kár jelentéktelen, miután mindössze három zsák ugynevezett sóp-redékliaszt égett oda.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akinek Andrányi Károly és Fiala cégnél I., II., III. szám alatt lepecsételt fekete vaslemez kiutalásuk van, — folyó hó 27-én déli 12 óráig okvetlen vegyék át anyagjukat. Valamint az összes ki-adott horganyozott lemez kiutalá-sára is a fent jelzett időpontig okvet-len vegyék át anyagjukat. Elnökség.

Huszár Aladár OTI elnököt párbaj-vetés miatt 200 pengő büntetésre ítél-ték. A MOT jelenti: A budapesti bünte-tőtörvényszék Huszár Aladár OTI el-nököt 200 pengő és Rácz Kálmán nyu-galmazotti ömagojt 300 pengő pénzbün-tetésre ítélte párbajvetség miatt. Mind-kettőjükre kimondotta a bíróság a re-habilitációt.

Kávépótszer szőlőmagból. A MTI je-lenti: Kormányrendelet lehetővé teszi szőlőmagból kávépótszer készítését és forgalombahozatalát.

Lelkiyakorlat férfiak részére. Nagy-váradi katolikus férfiakarsadama szá-mára lelkiyakorlat lesz április 1. 2 és 3-án este fél 7 órai kezdettel a pra-montrei gimnázium dísztermében (Hit-ler-utca 16.) Ennek bevezető, illetve be-fejező szentbeszéde pedig március hó 28-án, illetve április 4-én, vasárnap este fél 7 órakor lesz az olasz plébá-niatemplomban. Szónoka: P. Kardas József S. J.

Lelkiyakorlat nők részére. Nagy-váradi összes katolikus asszonya és leány részére lelkiyakorlatos szent-beszédek lesznek március 29. 30. és 31-én este fél 7 órai kezdettel az olasz plébániatemplomban. A lelkiyakorlat vezetője: Kardas József jezsuita atya.

Honvédcsaládokért. A nagyváradi II számú óvoda növendékei Wesselényi Gyuláné óvónő vezetésével 10. pengőt gyűjtöttek a honvédcsaládok számára. A nemesszivő adományt a 180.000 szá-mu csekkre befizették.

Az ipartestület falpari szakosztálya értesíti tagjait, hogy enyv és szeg ér-kezik és igényelket a hivatalos árak alatt, legkésőbb március hó 27. szomb-at délig jelenték be, mert későbbi igénylést semmi körülmények között nem vesszünk figyelembe. Elnökség.

TISZTELETDIJÁT A SEBESÜLTEK-NEK AJÁNLOTTA FEL A STELLA-DUO. Nagyváradi. Saját tud. A Nagyváradon vasárnap délelőtt megrendezett kíváncsághangverseny keretében — mint megírtuk — fellépett az ország határain túl is ismert „Stella-duo” is. A plasztikus akrobatikus emelészámuk óriási sikere volt a nagyban fokozta a különben is szép és változatos műsor érdekességét. A „Stella-duo” néven ismert táncos-pár, értesülésünk szerint, a felajánlott tisz-teletdíjra lemondott a sebesültek javára.

Mit pusztítottak el az angolok Saint-Nazárban. Párizsból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Saint-Nazaire községi tanácsa nyilvánosságra hozta a város elleni angol támadások által okozott károkat. Sok polgári lakóház elpusztult. Az elpusztult középületek között 3 templom, egy kórház, egy bábaképző intézet, egy püspöki palota és több iskola szerepel.

EGYPTOMI HERCEG PÁRTOLT AT A TENGELEHATALMAKHOZ. Róma. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Mansaur Daud egyiptomi herceg feleségével és két gyermekével Rómába érkezett. Ró-mába érkezésekor kijelentette, azért jött Olaszországba, hogy a tengelyhez csatlakozzék.

Kövér, nedvítés szövetű egyé-neknél reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, mint gyorsan, alapo-san és igen kellemesen ható has-hajtó, már régi idők óta kitti-nőn beválik. Kérdezze meg or-vosát!

Fodrász iparosok közgyűlése. A Nagyváradi és Vidéke Ipartestülete fodrászipari szakosztálya folvó hó 29-én, (hétfőn) délután 3 órai kez-dettel rendes évi tisztújító közgyűlést tart az Ipartestület gyűlési helyiségé-ben (Mezey M. utca 4. szám alatt), amelyre a helybeli s a nagyváradi já-ráshoz tartozó fodrász iparosokat tisztelettel meghívja az Elnökség. — Ezzel értesítjük a Nagyváradi és Vidéke Ipartestülethez tartozó összes fodrász iparosokat, hogy március hó 30-ától az esti záróra 7 (hét) órakor lesz. Elnökség.

BELVÁROSI Szerdán bemutató:
Utolsó pillanat
 PUSKIN világhírű regénye filmen, egy pillanat, mely-ben szerelem, szenvedély, sikoly és sóhaj egyesül!
Négy testőr
 Kedden utoljára
 Öt izgalmas óra története
Az 5-ös színi mu órház
 Főszerep őli: Bulla Elma, Jávor Bihary
 Kedden utoljára Szerdától a
Szűts Mara házassága CASINOBAN

Megnagyobbították a külügyminis-terium sajtóosztályát. A Magyar Tu-dósító jelenti: A külügyminiszterium díszterei palotájának II. emeletén vannak tudvalevően a sajtóosztály helyiségei. Itt érdekes átalakításokat végeztek. Áttörték a szomszédos Mailáth palota tűzfalát és átjárót építettek, mert a Mailáth palotában egy öt szobából álló helyiséget, ahol a miniszterelnöknek nempolitikai szolgálatainak szobái vol-tak, a külügyminiszterium sajtóosztá-lyának bocsátják rendelkezésére. Az építkezési munkákat most fejezik be és az új helyiségeket rövid időn belül át-adják rendeltetésüknek.

FELVÉTELÉRT LEHET FOLYAMOD-NI A SZEGEDI ÁLLAMI TANÍTÓI INTERNÁTUSBA. Szeged. (MTI): A szegedi Horthy Miklós állami tanítói internátusba 1943-44. évre való fel-vételi folyamodványokat a kultuszmi-niszterhez címezve az internátus igaz-gatójának kell elküldeni május 15-ig Szeged, Boldogasszony sugárút 1.

Adagolják Észak-Amerikában a va-jat, zsirt és olajat. Lisszabonból jelen-tik: (MTI) A Stefani jelenti: Washing-tonból jelentik: Március 29-ig Ameriká-ba nem szabad sem vajat, sem zsirt, sem olajat eladni. Március 29. után ezeket a termékeket adagolni fogják.

Olaszország, Franciaország és Spa-nyolország lemond pekíngi kiváltságá-ról. Tokióból jelentik: (MTI) A NTI je-lenti: Olaszország, Franciaország és Spanyolország, Japán példáját követve, lemondának pekíngi kiváltságaikról és e jogokat visszaszármaztatják a nem-zeti kínai kormányra.

A közvetlen székelyföldi összeköté-tés megvalósította az érületfelfűtést. A Magyar Tudósító jelenti: Amióta a Dé-da-azereftfalvai vasútvonalon megin-dult a rendes közlekedés, a Székely-földről a tél folyamán nagymennyiségű puhafanyagot szállítottak az anya-országba, legnagyobb részét olyan anya-gokat, amelyeket évekkal ezelőtt kitér-meltek, de eddig elszállítani nem tud-tak. Az építkezésre szolgáló kiutalások zavartalanok. De nem panaszkodhat-nak azok a puhafagyénylők sem, akik nek nincs hivatalos kiutalásuk, mert a legtöbb móróthól elégséges mennyi-ségük állanak rendelkezésre.

Megszűnt az Olaszországba irányuló csomagforgalom korlátozása. A Ma-gyar Tudósító jelenti: A csomagforga-lom a postavezérgazgatóság most meg-jelenet rendelete értelmében Olasz-orzággal posta után is helyreállt. A va-suti csomagforgalom eddig sem volt korlátozva. A postahivatalok tehát: ezentúl felvehetnek Olaszországba irá-nyuló csomagokat.

Magyarbarátok szervezkedése Felső-Olaszországban. Milánóból jelentik: (MTI) Észak-Olaszországban az utóbbi hetekben több helyen alakult meg a Magyar Barátok Egyesülete. Veronában az összes polgári és katonai hatóságok részvételével tartott nagygyűlésen a veronai tartományi párttitkár, vala-mint a fasiszta kulturális egyesület el-nökének beszéde után A r a d y Zsolt kultúrelődő tartott nagyobb beszédet. Bergamóban szintén megalakult a Ma-gyar Barát Egyesület. Bergamóban D a m i n Margit a milánói magyar te-kola tanárnője tartott vetítettképes elő-adást Erdélyről. Varese tartomány több helységében is megalakult a Magyar Barát Egyesület. E kulturális kapcsola-tok első megnyilatkozásaként K a r o-lyi Gyula a világhírű magyar zongc-raművész tartott hangversenyt. A művész a hangverseny bevételét az északolaszországi kórházakban ápol-t sebesült olasz katonák javára adomá-nyozta.

Két évi fennállása alatt közel 10 mil-lió pengő hitelt nyújtott az Erdélyi Munkaszervező Intézet. A Magyar Tu-dósító jelenti: Az Erdélyi Ipari Mun-kaszervező Intézet március 24-én tartja második évi rendes közgyűlést Buda-pestben. Az intézet kétéves fennállása alatt közel 10 millió pengő hitelt nyui-tott.

A tengeralfjáró fegyvernem főlé-nyéről közöl érdekes cikket a „Magyar Katonajóság” legújabb száma. Sok ak-tuális szöveg és képriport, négyoldalas képmelléklet teszi változatosabbá a leg-újabb számot. Ára tíz fillér. Kapható mindenütt.

Baromfiól akció szervez az EMGE

Erdély népies baromfifenyésztése érdekében a földművelésügyi miniszte-rium erdélyi kirendeltségének támoga-tásával az EMGE a múlt évben mintá-baromfiól akciót bonyolított le. Az ed-digi elért komoly eredményekre való tekintettel, a földművelésügyi minisz-terium ebben az évben is megbízta az EMGE-t az akció folytatásával. Az igénylők tehát ebben az évben is az EMGE-től kapott tervrajz alapján és utasítások szerint épült mintaórlakhoz 50 százalékos költségmentésben, il-letőleg államszégélyben részesülnek. Az összeg nem haladhatja meg az 500 pen-gőt. Bejelentési határidő július 31-ig. Az igényléseket az EMGE illetékes ki-rendeltségeihez kell eljuttatni.

Hirdessen a Magyar Lapokban

A vácas egyheti népmozgalma

HÁZASSÁG. Füzessi Dávid péksegéd és Bakucz Ilona. Kosztin József hentes és mézárósegéd és Csordás Margit. Lévárt József MÁV segédlelenőr és Pintér Ilona. Káli Mihály bútorasztalossegéd és Fenyák Róza. Mérő Rezső magántisztvis. és Bleyer Ella. Schwarcz József rövidárkereskedősegéd és Schnitzer Róza. B. Kiss Ferenc m. kir. kisegítő szolga és Schusztér Zsuzsanna. Neró Mihály ny. m. kir. postai lévelhordó és Puszkás Agápi. Bodor István közművessegéd és Szabó Erzsébet. Leteráti János városi nyugdíjas végrehajtó és Omucz Mária. Váry Béla pincér és Ványa Mária. Pap János közművessegéd és Bundik Viktória. Schuller Róbert MÁV altiszt és Szarka Juliánna. V. Kovács Gábor MAV órabéres vonatvezető és Németh Erzsébet. Zeke Andor műszerész és Pisula Irén. Kolozsi József lakatossegéd és Borsos Piroska. Dr. Iusperger Géza gvarkorló ügyvéd és Gólya Róza. Kiss Pál malomtulajdonos és Nehéz Erzsébet. Jakab Dezső szobafestő és mázoló és Szarka Anna. Theisz József hentessegéd és Szücs Juliánna. Bozsák Mihály magántisztviselő és Kovács Etelka. Weiszberger Zsigmond magántisztviselő és Sternbach Gabriella.

SZÜLETÉS. Szaploneczay Zsigmond m. kir. tűzrészados fia Zsigmond. Vigh Gy. Sándor pénzügyi főbiztos fia György. Sajti Károly iskola igazgató fia Zsolt. Magó György piaci.

Mi újság a piacon?

Hétfőn országos nagyvásárt tartottak Nagyváradon. A termelői és viszonteladói árak a következőképpen alakultak:

Cyümölcsfélék: (közepes felh.)
1 kgr alma 1.40—2.40—3.80, narancs 5—6, citrom 0.30—0.40, körte 2.20—2.40 pengő.

Zöldségfélék: (közpese felhozatal)
1 kgr burgonya 26, répa 20—25—30, 1 csomó zöldhagyma 20, hagyma 32, vetnivaló 1.20, cékla 20—26, 1 drb káposzta 30—80, vörös káposzta 50—100, olasz 40—90, fejes saláta 60—80, petrezselyem 30—36, 1 drb karalábé 30—60, zeller 10—30, sóska 320—360, retek 20—30, piros retek csomója 80, 1 kgr spenót 140—180, 1 drb torma 6—20 fillér.

Élőállatok: (közepes felhozatal)
1 drb szarvasmarha vágó kgr 1.20—1.40, fejes tehén 700—1400, szopós borjú kgr 1.60—1.70, 1 pár kismalac 70—100, igazló 300—1000, parádés ló 1000—1500 pengő.

Tejtermékek: (gyenge felhozatal)
1 liter tej 0.40, 1 kgr vaj 6.80—7.70, juhtúró 3.40—4.10, tehéntúró 1.25—1.35, tejfel 1.50—1.70, sajt 3—3.40 pengő.

Kenyér:
1 kgr egységes kenyér 42 fillér
Szárnycsok: (gyenge felhozatal)
Csirke kgr 4.60, sovány liba 4.90, tyúk 4.—, sovány ruca 4.30, tojás drb 0.18—0.20, kgr 3.50—3.80 pengő.

Húsáruk: (semmi felhozatal)
Kolbász 6.80, hurka 2.50, margarin 3.80 pengő kgr.

Haljelék: (Gyenge felh.)
1 kgr súlyú ponty 4.50—5, 1 kgr-on felül 4.60—5.20, 1 kgr köröshal 1.50—2—3 pengő.

árus fia Sándor. Reisman Salamon faesztergályos segéd fia János. Nagy János máv. műszaki főtiszt fia Zoltán. Pataki Lajos máv. kocsirendező leánya Erzsébet. Rosenberg Ödön kereskedő fia Ervin. Zsolnai Sándor szobafestő és mázolósegéd fia Sándor. Kiss György kisbirtokos leánya Terézia. Herváth Árpád máv. mozdonyvezető leánya Piroska. Czirják Béla kereskedő leánya Aliz. Farkas László bankaltiszt leánya Mária. Bláz Lajos géplakatossegéd fia Lajos. Koós Lajos szabósegéd fia Lajos. Kiss László lelkész fia László. Szücs János kereskedősegéd fia Árpád. Reisz Mátyás máv. mozdonyvezető leánya Magdolna. Váradi Zsigmond kisbirtokos leánya Erzsébet. Mihály Lajos eszerépetőmunkás fia Lajos. Farkas Sándor máv. kocsirendező leánya Ilona. Homoki Sándor gyári munkás fia Sándor. Schwarcz Béla cipőfelsőrészkesztősegéd leánya Zsuzsanna. Fazekas József szövőgyári munkás fia József. Bottlik András m. kir. detektív fia András. Géczy Lajos máv.

Férfi ruhák, használtkártyák MOLNAR használt ruhák üzletében Bémer-tér 1. udvarban. Hívásra házhoz jövök.

Felszólamlások sorrendje a Közélelmezési Hivatalnál

Csak a megállapított sorrend szerint lehet jelentkezni

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala 1723—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesítem a város közönségét, hogy a Közélelmezési Hivatal folyó hó 24-én az 1943 évi április hó 1-től június 30-ig érvényes élelmiszerjegyek kiosztását befejezi. Azok, akik valamilyen oknál fogva élelmiszerjegyeiket nem kapták meg, vagy esetleg többet kaptak, vagy akiknél valamely családtag elutazása, elköltözése, vagy bevonulása következtében fölös jegy van, a jegyek pótlólagos kiutalását, illetőleg a fölös jegyeknek a Közélelmezési Hivatalnál való leadását eszközölhetik, vagy esetleg másféle igényük miatt a Közélelmezési Hivatalban családnevük kezdőbetűje szerint a következő sorrendben szólhatnak fel:

1943. március hó 26-án délelőtt 8—1-ig és délután 5—7-ig és délután

5—7-ig A—D betűvel kezdődő nevek.

1943. március hó 27-én délelőtt 8—1-ig E—K betűvel kezdődő nevek.

1943. március hó 29-én délelőtt 8—1-ig és délután 5—7-ig az L—R betűvel kezdődő nevek.

1943. március hó 30-án délelőtt 8—1-ig S—ZS betűvel kezdődő nevek és

1943. március hó 31-én délelőtt 8—1-ig és délután 5—7-ig a fenti napokon elmaradtak élhetnek felszólamlással.

Figyelmeztetem a város lakosságát, hogy a felszólamlások sorrendjét tartásuk be, mert aki nem a fenti sorrendben jön a Közélelmezési Hivatalhoz, azokat a hivatal elutasítja.

Nagyvárad, 1943. március 22.
Dr. Gyapay s. k. h. polgármester.

SZÍNHÁZ

29-én, hétfőn este Magyar-Német Bajtársi Est a színházban

A Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradai főcsoportjának rendezésében a Magyar Vöröskereszt ágyalaptványa javára március 29-én magyar-német Bajtársi Est lesz a színházban, melyen a legkiválóbb magyar és német művészek vendégszerepelnek. Az előadás műsorát a budapesti és a berlini rádió is közvetíteni fogja. — Felemelt helyárak. Jegyek elővételben a Magyar-Olasz Bankban és a színházi pénztárnál kaphatók.

Kedden és szerdán este a kolozsvári Nemzeti színház vendégszerepel. A keddi előadásra már az összes jegyek elfogytak. A szerdai Hány János előadásra még korlátozott számban kaphatók jegyek.

Csütörtökön délután *olcsó helyárakkal* Farkas Imre legszebb ope-

kocsirendező leánya Mária. Riezman Fülöp hentessegéd leánya Erzsébet.

HALÁLOZÁS. Özv. Schmidt Józsefné Kollák Anna 67 éves. Kelemen Mihály 36 éves. Blum Józsefné Steiner Juliánna 76 éves. Orbán Sándor 2 hónapos. Dankó Kálmánné Török Vilma 66 éves. Vámos Jenő 53 éves. Kriszta Mária 7 hónapos. Neiovits Armin 18 hónapos. Nagy Gyuláné Pócsi Mária 66 éves. Ihász Lajos 20 éves. Gudor Gyuláné Bosnyák Margit 35 éves. Szalay Gyula 55 éves. Id. Belezna Géza 61 éves. Török Gyula 39 éves. Katona András 47 éves. Ifj. Menyhárt Ferenc 15 éves. Bleuer Zsigmond 85 éves. Dézsi János 48 éves. Kovács István 45 éves. Szőcs Mihály 20 éves. Dobozy György 83 éves. Kádár János 50 éves. Maszarik Anna 3 napos. Maszarik Ilona 1 napos. Gergely István 56 éves. Vacs Károlyné Szoter Erzsébet 24 éves. Kutasi Lajos 72 éves. Özv. Makay Gyözné Molnár Ilona 86 éves. Halász Lajos 60 éves. Tóth Erzsébet 38 éves. Nagy Károly 1 éves.

cia szobalányban vendégszerepel a színházban. Felemelt helyárak. A m. t. premier-hérlőközönség helyeit 26-án déli 12 óráig fentartjuk.

HETI MŰSOR:

Kedden és szerdán este: kolozsvári Nemzeti színház vendégjátéka.

Csütörtökön délután: Nótás kapitány.

Csütörtökön este fél 7 órakor: Mária főhadnagy.

Pénteken este: Nők harca — premier-bérlet.

Szombaton este: Nők harca — A-bérlet.

Vasárnap délután: Vén diófa.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban levő ülökádat megvételre keresek. Címet ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc. 611

Eladó jó erő motorbicikli jutányos áron. Ertekezni Attila-utca 36.

Egy nagy tajtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 423

Férfi nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 421

Zsirus S. J.: Jézus élete — köve — teljesen új állapotban eladó. Cím a kiadóban. 440

Tangóharmonika 120 Bassus, 2 váltós eladó. Szent Anna-u. 33. Varga. 452

Fehér felháló és több butordarabok eladók. Csáky István-u. 24. Ajtó 6.

Jó állapotban levő hármas ablak eladó. Akadémia-u. 8. 475

Teljesen jó női tavaszikabát eladó. Hegyesi Márton-u. 1. 473

Állást nyec

KIFUTÓ-PIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Napszámosnöket felvesz a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 463

Magas százalékkal könyvügynöki keresek. Cím a kiadóban. 442

17—18 éves fiúk legalább 6 elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyár váradszöllősi telepen. Jelentkezés 10—12 óra között. 462

Különlele

Fertőtlenítést, polioakát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pieta-utca 6. Telefon 27—56. 513

Kötők, horgolók újat és ócska szvettereket gyönyörűen javítok, felbontok, átalakítok gyermekruhanak is. Bontott régi szarvból harisnyatálalás, szemzedés, Bodáné, Kossuth-utca 18, kézi munkauzetben. 474

Salak elszállítás ellenében Szaniszló utca 27. szám alatt kapható. 476

Lakas

Elcserélném Réti piac közelében lévő 1 szoba, konyha és spejzből álló lakószobát hasonlóval a városhoz közelebbi részen. Címetek a kiadóba kérek. 441

KIADÓTULAJDONOS.

SEBENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76- és felolvaszerkesztő felolvas kated: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgópepen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.